



V I N N Ý

K M E N

číslo 15

*Občasník Brněnské diecéze
Církve československé husitské*

prosinec / 2014

„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“

J 15,5

Obsah

Slovo bratra biskupa J. J. Dovaly k zahájení husovského roku ...	4
Slovo k adventu a Vánocům (<i>J. B. K. Lauko</i>)	6
Mistr Jan Hus – světlo z Betléma (<i>J. Sladký</i>)	9
Přichýlení mysli k Pravdě (<i>P. Šandera</i>)	12
Mistr Jan (<i>P. Váňová</i>)	18
Čím mě přitahuje postava Mistra Jana Husa (<i>L. Pliska</i>)	20
Čím je pro mě Mistr Jan Hus (<i>F. Tichý</i>)	21
Hledejme poklady! (<i>M. Hvězda</i>)	22
Stránky pro děti (<i>Š. Chytilová</i>)	24
Rozhovor s Hanou Tonzarovou (<i>M. Kubiček</i>)	26
Otevření opraveného sboru Jana Želivského (bývalé synagogy) v Humpolci (<i>J. Zmek</i>)	32
Bohoslužba církve v médiích a setkání čtenářů Českého zápasu (<i>V. Drašnar</i>)	34
Koncertu za pronásledované křesťany se zúčastnily stovky lidí (<i>M. Ambrožová</i>)	34
Jak vznikla Betanie? (<i>M. Sladkowski</i>)	36
Doporučujeme	38
Pozvánky	39
Výročí a narozeniny	39
Datový plán	40

Slovo bratra biskupa

Mistr Jan Hus, pravý svědek víry

Sestry a bratři,



chýlíme se ke konci Roku večere Páně a s první adventní nedělí zahájíme Rok Mistra Jana Husa. Moc se na ten rok těším, protože Mistra Jana považuji za hluboce zbožného Kristova následovníka a pravého svědka víry. Od mala mi byl sympatický tím, že stál za svým názorem a nezalekl se ani hořících plamenů. Asi v šesté třídě jsem dostal pod stromeček knihu *Meč slepého rytiera*. Slepým rytířem je míněn hejtman

Jan Žižka a tuto knihu tvoří krásně napsané husitské pověsti. Každou pověst začíná citát z husitské tradice. Tenhle od Mistra Jana mně zvláště zaujal: „*Běda mně, budu-li mlčet, neboť lépe mi jest umřít, než se nepostavit proti velké špatnosti, jež by mne učinila spoluvinným účastníkem viny a pekla.*“

V těch slovech je taková síla a hloubka, že jsem si je s mrazením v zádech četl pořád dokola.

Časem jsem odhaloval další dimenze Husovy osobnosti. Hus jako pedagog, Hus jako filantrop a humanista, Hus jako rétor, Hus jako teolog, dokonce Hus jako šprýmař. Udivovala mě mnohobarevnost Husovy osobnosti a nasazení, s jakým se pouštěl

do věcí, které potřebovaly v církvi neboli „Boží káře“ popostrčit. To, že jsem před dvanácti lety vstoupil do Církve československé husitské, bylo ve velké míře inspirováno hlubokou osobností Mistra Jana. Proto jeho osobnost vnímám jako osudovou.

Příští rok si budeme připomínat 600 let od jeho mučednické smrti v Kostnici. Naše diecéze i celá církev připravila různé akce a setkání, které nám budou tuto událost připomínat. I toto číslo Vinného kmene je zaměřeno na osobnost Mistra Jana, takže se v něm můžete těšit mimo jiné na zajímavé články s husovskou tematikou od bratra biskupa Petra Šandery a bratra faráře Jiřího Sladkého. Najdete zde také rozhovor se sestrou Hanou Tonzarovou o připravovaných akcích v rámci „husovského jubilejního roku“.

Necht' tedy dokážeme jako Mistr Jan hledat a milovat Boží pravdu. Naše poslání Kristových učedníků není ukryto ve správném marketingu, v restitucích, ani v politických kruzích, ale v milosti Ducha Svatého a ve službě zvěstovat a zprostředkovat živého Krista – jak to s láskou uměl Mistr Jan.

Juraj Jordán Dovala, biskup

Slovo k adventu a Vánocům

Kouzelné, neopakovatelné období před nejlidštějšími svátky církevního roku je zase zde. Poslední listopadovou nedělí vstoupíme do adventu a zároveň nového církevního roku, který byl vyhlášen rokem Mistra Jana Husa, při příležitosti 600. výročí jeho mučed-



nické smrti. O to více jsme pozvaní hledat pravdu Boží v bázni před Bohem a zápasit o ni ve svém životě. V církevní terminologii se období před Vánocemi nazývá „*advent*“. Toto označení pochází z latinského „*adventus*“ a znamená „*příchod*“. Myslí se zde na příchod Spasitele a Vykupitele světa, Ježíše Krista. První začátky slavení adventu se objevují v jižní Galii a ve Španělsku koncem 4. století. Od 12. do 13. století se stal advent začátkem nového církevního roku, který do té doby začínal Vánocemi.

Advent má proto především svůj duchovní obsah a tím je nejen příprava na Vánoce. Vyzývá nás k setkávání se s živým Kristem v našem každodenním životě a připravuje nás na jeho slavný druhý příchod. Církev zpřítomňuje očekávání starozákonních proroků, kteří připravovali lidstvo na příchod Mesiáše. Tím, že se věřící vžívají do atmosféry této dlouhé přípravy na první příchod Vykupitele, ožívují zároveň touhu po Jeho druhém příchodu na konci časů, ale rovněž v naší současné době touhu po Jeho příchodu do našeho života, neboť živý a přítomný Kristus v Duchu Svatém chce být v nás a čeká, kdy mu otevřeme své srdce a vpustíme Ho do středu svého života.

V knize Zjevení Janova říká Ježíš: „*Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu*

a budu s ním večeřet a on se mnou.“ (Zj 3,20) Tyto dveře našeho srdce mají jen jednu kliku – zevnitř. Kristus je ani nevylomí, ani nevypáčí. Zevnitř je můžeme otevřít pouze my. A právě o to v adventu jde. Atmosféra těchto dní hýbe našimi tužbami a představami. Všichni, kdo chtějí prožít sváteční chvíle v jejich křesťanském duchu, nemohou proto přeslechnout nebo dokonce ignorovat výzvu k opravdové přípravě na Vánoce. Ta výzva zní: ***„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izajáše: Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky.***“ (Mt 3, 2-3) Jsou to slova odmužeaskeze, Ježíšova předchůdce a kazatele prvního adventu, Jana Křtitele. Adventní dny se tak stávají pro nás nejenom časem shonu a horečných nákupů dárků a všeho, co „nesmí chybět“ na slavnostně přestřeném vánočním stole, ale především očekáváním veliké naděje. Uvědomujeme si, že všechny naše ubohosti a nerovnosti na naší životní stezce, do nichž jsme upadli, nejsou pro nás bezvýchodnou situací. Přichází možnost vyjít z jámy našeho pádu a upravit životní směřování. Tedy znovu v sobě objevit špetku dobra, aby se naše duše mohly ve světle vánoční hvězdy zaskvívat v plném lesku.

Ano, adventní čas je pozváním k plnějšimu životu. Nabízí nám ho Hospodin, Bůh, který přichází i jako člověk do našeho každodenního života. ***„Immanuel“***, tak jej nazývají proroci: ***„Bůh žijící mezi námi“***. Básník a kazatel Manfred Hausmann nám chce při hledání tohoto Boha pomoci slovy, která v nás probouzí důvěru: ***„Před Hospodina může člověk přijít se vším, i s tím anebo právě s tím, o čem nemůže hovořit ani s chápavým člověkem, přítelem či životním partnerem. Člověk smí natolik důvěřovat Bohu, že mu může říct i to, o čem se neodvažuje hovořit ani sám se sebou, ba i to, co s hrůzou zahání ze svých myšlenek. Smí důvěřovat Bohu hlouběji než sobě samému.***“ Prožít plodně a požehnaně adventní dobu znamená tedy nově se setkávat s Bohem, který nabízí napl-

něný život a cestu dál. Přijmout výzvu adventu znamená vycházet mu v ústrety, obracet se k němu, pozvedat k němu své oči, smířit se s ním a s těmi, kdo jsou kolem nás a odhazovat všemožnou zbytečnou přítěž, která nám znemožňuje jít po jeho cestách.

Vánoce nám hovoří o tom, že Bůh k nám přišel a přichází v člověku v ústrety. Boží Syn kráčí cestou nás lidí. Nikoli cestou pyšného a hříšného člověka, který touží po moci a ovládnání jiných, ale úzkou cestou od jeslí po kříž. Boží Syn, Ježíš Kristus, se nám zjevil v podobě zranitelné a nakonec ukřižované lásky. **„Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu.“** (1Pt 3,18) Ukázal se v podobě Dítěte z Betléma a mladého muže z Nazareta, který nezlořečil, když byl bitý. Přemohl zlo a nenávisť láskou. To je vykoupení: smíření mezi nebem a zemí, mezi člověkem a Bohem, mezi člověkem a člověkem. To je smíření člověka samého se sebou. A tak nastávající advent a Vánoce jsou pro nás opět příležitostí a zároveň Božím pozváním, jsou prostorem pro důvěru, do které můžeme vstoupit.

Tím prostorem jsou jakoby k nám natažené Boží ruky, do nichž se můžeme ukrýt a s důvěrou uložit. Jakoby k nám Bůh promlouval: člověče, když padneš, nemůžeš padnout hlouběji než do mých rukou! Do rukou toho, jehož láska k lidem se zjevila v nově narozeném Dítěti. A to je nevýslovná radost: **„Nebojte se, hle zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán.“** (Lk 2, 10-11) Ta nevýslovná radost není naší mzdou, ani odměnou, nýbrž darem! Přijímejme Ho s vděčností, radostí i s pokorou. Bohu v Trojici jedinému, buď čest a sláva po věky věků!

Ján Brian Kenneth Lauko,
farář v Třebíči

Mistr Jan Hus - světlo z Betléma

Jiří Sladký

I. Husovo mládí a studentská léta

V roce 2015 si budeme připomínat 600 let od mučednické smrti Mistra Jana Husa, a tak přijměte tento článek jako drobný příspěvek k tak zásadnímu jubileu nejvýznamnějšího křesťanského myslitele a reformátora našich národních dějin. Nicméně Husův význam nebyl vždy stejně vážen. Na jedné straně byl Hus často od protestantských teologů nazýván „Lutherovým předchůdcem“¹ a do Bílé Hory byl i u nás uctíván jako svatý mučedník², na straně druhé nutno konstatovat, že drtivý pobělohorský protireformační tlak se pokusil zdeformovat obraz kostnického mučedníka hlavně snahou nahradit jednoho Jana Janem jiným³.

Jan Hus se narodil s největší pravděpodobností roku 1371⁴ v jihočeském Husinci. Husinec bylo poddanské městečko, charakteristické spíše životem prostých poddaných lidí⁵. Je docela možné, že toto nevýznamné městečko v Pošumaví získalo svůj název podle toho, že většina jeho obyvatel se mohla živit chovem hus⁶. Jan se

¹ M. KAŇÁK, K pramenům názorů Husových, in: Hus stále živý - sborník studií k 550. výročí Husova upálení, Praha 1965, s. 10.

² Srv. M. RANSDORF, Mistr Jan Hus, Praha 1993, s. 8-12.

³ Zde je míněna protireformační snaha římskokatolické církve o prosazení kultu Jana Nepomuckého.

⁴ Jako datum Husova narození starší historikové uvádějí rok 1369 - viz FR. PALACKÝ, Dějiny národu českého, kniha XI., Praha 1968, s. 39; nebo např. V. NOVOTNÝ, M. J. Hus, Život a dílo, Praha 1919-1921. Dnes se však díky objevu F. M. Bartoše přikláníme k roku 1371. Historik Bartoš totiž u jednoho z Husových kázání, které se vztahovalo k církevnímu roku 1401-1402 objevil Husovu vlastnoruční poznámku o tom, že je již druhým rokem kazatelem, a že je mu třicet jedna let. Jednoduchým rozdílem pak dospějeme k roku 1371. Viz blíže F. M. BARTOŠ, Co víme o Husovi nového, Praha 1946; srv. J. B. LÁŠEK, Kristův svědek Mistr Jan Hus, Praha 1991, s. 6.

⁵ Srv. J. MACEK, Jan Hus, Praha 1964, s. 12.

⁶ Srv. F. M. BARTOŠ, Čechy v době Husově 1378-1415, Praha 1947, s. 259.

zřejmě narodil v rodině nezámožných rodičů ⁷, ale i zde bychom mohli najít námitku ⁸.

Základní vzdělání obdržel mladý Jan s největší pravděpodobností v poměrně proslulé škole v nedalekých Prachaticích. „Hlučné město náleželo vyšehradskému proboštovi, jednomu z největších boháčů království, a vyzývalo téměř k dráze duchovenské.“ ⁹ Zde také Hus přilnul ke chrámovému zpěvu jako zpěvák-choralista, což mohl být jeden z aspektů, který mu otevřel cestu do Prahy na univerzitu. Nejspíše právě zde v Prachaticích se projevilo Husovo nadání, které přesvědčilo jeho rodiče o nutnosti dalšího studia ¹⁰.

Mladý Hus přichází do Prahy na rozdíl od běžné zvyklosti poměrně pozdě – asi tak v devatenácti letech, přičemž se dal nejprve zapsat, jak bylo tehdy zvykem, na fakultu artistickou, a to pod jménem Jan z Husince. Jeho mládí lze charakterizovat jako radostné, bezstarostné a svým způsobem rozpustilé, což je obvyklé i u současných vysokoškolských studentů. On sám nikterak nevybočoval ze studentského kolektivu, určitě v té době nezkazil žádnou studentskou taškařici či recesi. Později, kdy už jako reformátor kriticky vzpomíná na „hříchy“ svého mládí, uvádí i několik pro nás zajímavých skutečností. Víme například, že vášnivě rád hrál šachy a dokonce se rozčiloval, když prohrával ¹¹. Rovněž se také rád pěkně oblékal ¹² a nestránil se veselých pitek či jiných studentských zábav.

⁷ J. Macek uvádí, že se narodil „v rodině nebohatých rodičů“ (J. MACEK, Jan Hus, s. 11); podobně píše i F. M. Bartoš, u něhož čteme, že se Hus narodil „chudým rodičům“ (F. M. BARTOŠ, Čechy v době Husově..., s. 259), též viz M. MACHOVEC, Husovo učení a význam v tradici českého národa, Praha 1953, s. 138, nebo M. KANÁK, O. PEŠKOVÁ, Čechové a křesťanské náboženství, II. díl, Praha 1953, s. 16.

⁸ Fr. Palacký uvádí, že se Hus narodil „v rodině zámožných rodičů“ - viz Fr. PALACKÝ, Dějiny národu..., s. 39.

⁹ F. M. BARTOŠ, Čechy v době Husově..., s. 259.

¹⁰ Srv. J. MACEK, Jan Hus, s. 12. Škola v Prachaticích měla prý v té době vynikající pověst, snad ji navštěvoval také Husův přítel Křišťan z Prachatic či dokonce sám Jan Žižka - viz P. HORA, Toulky českou minulostí, II. díl, Brno 1991, s. 225.

¹¹ B. RYBA, Sto listů M. Jana Husi, Praha 1949, s. 144, list č. 45 - Mistru Martinovi z Volyně z počátku října 1414.

¹² Tamtéž, s. 200, list č. 75 - Mistru Martinovi z Volyně z 16. června 1415.

Samozřejmě, že mladý Jan v té době snil o lepší budoucnosti, a vůbec se neskrýval s motivací, s jakou do Prahy přišel: „...„když jsem byl žáčkem, tehdy jsem měl mysl, abych brzo byl knězem, abych tak měl dobré bydlo a rúcho a byl lidem vzácen.“¹³ Nelze se divit, že chudého studenta živícího se „hrachem a chlebem“ nutně musela okouzlovat vidina budoucího přepychu. Představoval si, že už brzo bude vysedávat u kněžských tabulí plných zvěřiny a nejlepšího pití, proto se Hus se svým studiem příliš nezdržoval¹⁴.

Hus bezpochyby nebyl nějakým studentem - prostopášníkem, jistě i v jeho mládí nebylo nic závadného, což můžeme pozorovat na tom, jak rychle a lehce ve svém vzdělávání pokračoval¹⁵. Na tomto místě se nemůžeme ztotožnit s výrokem Palackého, který tvrdí, že Hus „ve škole nebyl považován za hlavu zvláště výtečnou“¹⁶. Palacký toto tvrzení dokládá skutečností, že Husovo jméno nacházíme v počtu graduovaných studentů vždy uprostřed, ovšem zkoušky skládal Hus vždy ze všech nejrychleji, proto Palackého domněnka, která není nijak opodstatněná, vychází spíše z jeho odporu ke scholastické vzdělanosti¹⁷.

Ovšem jak rostla Husova léta i jeho vzdělanost a rozhled, stávala se jeho povaha stále vážnější. Především studiem Písma svatého zjišťuje, že lidský život není tak bezstarostný, jak se mu v Praze zpočátku zdálo a do jeho vnímavé mysli se nevratně zavrtává skutečný problém - totiž rozpor mezi ideálem a realitou křesťanské církve. To však již s Husem vstupujeme na „prkna“ betlémské kazatelny, což bude téma dalšího dílu našeho vyprávění.

¹³ J. HUS, O svatokupectví, in: Opera omnia, Praha 1985, s. 228.

¹⁴ Srv. F. M. BARTOŠ, Čechy v době Husově..., s. 259.

¹⁵ M. MACHOVEC, Husovo učení a význam..., s. 139.

¹⁶ Fr. PALACKÝ, Dějiny národu..., s. 39.

¹⁷ M. MACHOVEC, Husovo učení a význam..., s. 140.

Přichýlení mysli k Pravdě

(Husův výklad věření a víry)

Začínáme velký Husův jubilejní rok. Pojd'me si v něm přečíst něco od Husa. Dá to práci, ale stojí to za to. Dovoluji si Vás k tomu pozvat. Vloni jsem uváděl studenty 1. ročníku Husitské teologické fakulty do základů křesťanství. Postupně jsme promýšleli Apoštolské krédo, Desatero a Otče náš. Nemohl jsem si nevzpomenout na Husovy spisky ***Výklad Viery, Desatera a Páteře***. Každý o jejich existenci víme od základní školy, ale kdo je četl? Tak jsem se do toho v rámci příprav na přednášky pustil. Podotýkám, že Husovo pojednání je určeno obyčejným věřícím jako praktická pomoc životu víry. Uvědomil jsem si znovu, že Hus byl středověký člověk. Jak jinak? Jeho myšlenkový obzor odpovídal tomu, co bylo běžné. Věřil to, co věřila středověká církev. To mu nebránilo být velmi kritický ke zneužívání církevní i světské moci, hromadění majetku a vůbec praxi znevažující evangelium. Hus byl středověký reformní teolog. Pracoval systematicky, přísně logicky, třídil látku a postupoval podle určitého schématu. Jeho myšlení a vyjadřování odráželo určitý řád. To nezapřel ani v kázáních a drobných spisech určených pro „obyčejné křesťany“. Do tohoto jeho středověkého křesťanství, kázání a vyučování pronikala silná vášeň po obnově, po opravdovosti života podle evangelia. Hus studoval Písmo a církevní otce, hledal vyjádření pravdy nejen pro sebe, ale i pro své posluchače a čtenáře. Chtěl, aby všichni mohli tuto pravdu poznat a žít. O totéž jde i dnes – v jiných souvislostech a kulisách – ale jádro otázky je stejné.

Pro člověka naší doby není lehké číst středověké spisy a nejde jen o jazyk. Je to jiný svět. Jiný způsob tázání se a uvažování. Někdy je pro nás středověk příliš racionální a systematický. My jsme zvyklí na chaotičtější a povrchnější svět. Slova a věty často hážeme bez hlubšího promýšlení. Nemáme takový smysl a cit

pro řád. Dá to práci a námahu číst staré spisy, ale „vyplatí se to“. Otvírá to nové obzory. Zkusme to a dejme si s tím tu práci.

Napadlo mne začít tématem víry a věření. Jak byste odpověděli na otázku: „CO TO ZNAMENÁ VĚŘIT?“ „CO TO JE VÍRA?“ Hus odpoví pěkně po středověku, že „**VĚŘITI JEST MYSL K PRAVDĚ, NEB JAKO K PRAVDĚ, BEZ SMYSLOVÉHO POZNÁNÍ PŘICHÝLITI.**“¹ „*Mysl k pravdě přichýliti*“, to může někomu zavánět pojetím víry typu „za pravdu míti“, které bylo v novověku tolikrát – a myslím oprávněně – kritizováno. Ale někdy v hloubce za tímto tvrzením cítím jakousi biblickou intuici, že VĚŘIT a PRAVDA tvoří nerozlučnou dvojici².

Víra má v sobě prvek, který Hus nazývá „*hotovostí rozumu věřiti pravdě Boží, jenž jest nad důvod lidský... bez smyslového vnímání... jež tělesně nevidíš ani nevnímáš.*“³ Je však možno přiklonit mysl také k pravdě domnělé (víra klamná, bludná. Dnešní religionista a sociolog by hovořil o „*zplanělé religiozitě*“ /T. Halík?/). Proto ne každá víra vede ke spáse. Při vši toleranci je třeba rozlišovat. Existuje víra pravdivá, která přivádí k Bohu a obnovuje život, ale taky víra klamná, která od Boha odděluje a život rozbíjí. Naše doba poskytuje řadu dokladů destruktivních náboženských praktik.

Ale zpět k Husovi. On systematicky pokračuje o **třech způsobech víry**⁴. Prvním je člověk hotov věřiti třeba, že je Bůh. Ale nemá to žádný dopad do jeho života („*věřit bez ctnosti*“). Tak i ďáblové věří, že je Bůh, ale třesou se (*viz Jk 2, 19*). Druhý způsob vede k důsledkům. Boha se snažím milovat a poslouchat ho. Skrze takovou víru Kristus přebývá v duši („*věřit a žít ve ctnosti*“). Tra-

¹ Cit. Hus, J.: Výklad víry (dále VV) kap. III.; cit. Dle vydání Mistr Jan Hus. Výklad víry, Husova biblická jednota Jablonec nad Nisou 1947, s. 14

² Viz hebrejský slovní kořen aman, který nese tyto významy: být pevný, stálý, trvalý, pravdivý, věřit atd. V biblické hebrejštině jsou víra-věřit a pravda odvozeninami téhož kořene. Husovo vyjádření „přichýlit se k pravdě“ intuitivně odpovídá biblickému opřít se o Boha (Iz 26, 3)

³ Cit. VV kap. III., vydání s. 14-15

⁴ VV kap. IV.

dičně se o takové víře mluví jako o víře *formované láskou* (*fides caritate formata*). Bez ní nemůže být člověk spasen. Oba tyto způsoby se týkají vnitřní subjektivní stránky víry (víra v duši). Třetí způsob hovoří o víře jako o „věci“ (!), „v níž nebo o níž se věří.“⁵ (Víra mimo duši, objektivní aspekt; obsah víry; Boží dílo spásy v dějinách minulé, přítomné i budoucí.)

Jediným základem víry je Bůh. Bohu a v Boha má křesťan „nejvíce věřit, nejvíce v něj doufat a nejvíce ho milovat.“⁶

Dále Hus píše o **stupních věření**⁷. Jsou opět tři. Symbolická trojka byla a je oblíbená stále. První stupeň „s pochybováním myslí přichýliti“ (člověku). Druhý: „bez pochybování z domnívání“ (na základě úsudku?) mysl přichýliti (Třeba papežským listům. Dnes řekněme usnesením a výnosům církevních orgánů.) A do třetice: „mysl přichýliti jakožto k pravení nebo pravdě, již je Bůh, jenž jest prvá pravda...“⁸ Takovým „stupněm věřím Písmu svatému, neb to tu ukazuje jistě pravdu, za niž každý křesťan má býti hotov položiti svůj život.“⁹ Tento stupeň víry je „jedna víra obecná, neb všechna obec křesťanská jest k ní zavázána pod zavržením.“¹⁰ Bez této víry nemůže být nikdo spasen. Té se má křesťan držet i za cenu ztráty života. Věřit tedy znamená **držet se pravdy, již je Bůh sám.** Do této souvislosti zařazuje Hus své známé „Protož, věrný křesťane, hledej pravdu...“¹¹ atd.“

⁵ Cit. VV kap. IV., vydání s. 16

⁶ Cit. VV kap. V., vydání s. 17

⁷ VV kap. V.

⁸ Cit. VV kap. V., vydání s. 17

⁹ Cit. VV kap. V., vydání s. 17

¹⁰ Cit. VV kap. V., vydání s. 17

¹¹ VV kap. V. Závěr. Celý citát v návaznosti na J 8, 31 zní: „Protož věrný křesťane! Hledej pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti; neb pravda tě vysvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše, a konečně od smrti věčné, jež jest odloučení věčné od milosti Boží, i od blahoslavené vši radosti, kteréžto radosti dojde, kdokoliv věří v Boha i v Jezu Krista, jenž jest pravý Bůh a pravý člověk.“ cit. Dle vydání s. 18-19

Následně ještě Hus s precizností středověkého teologa analyzuje rozdíly mezi VĚŘIT BOHU, BOHA a V BŮH nebo V BOHA.¹²

Věřit Bohu pro něho znamená věřit tomu, co Bůh říká, že je to pravda. *Věřit Boha* pak znamená prostě věřit, že Bůh je. **Nejdůležitější pak je věřit v Boha.** To znamená „*věre milovat, v něho jít, jeho se držeti, jeho údům se vtěliti.*“¹³ Tato víra ospravedlňuje. Takto má křesťan věřit jen v Boha, nikoho a nic jiného. Proto **věříme** jen **v Otce, v Syna a v Ducha svatého.** Ostatní články (např. početí z Ducha, vzkříšení, svatou církev obecnou atd.) **věříme**, ale nikoli v ně.¹⁴

Celé pojednání o věření a věří Hus logicky uzavírá kapitolou¹⁵ o užítku víry. Tím není nic menšího než věčný život a moc být Božími syny. Taková víra „*řídí člověka, aby miloval Boha, činil dobře, trpěl pokorně protivenství a miloval bližního jako sám sama.*“¹⁶ Takovou víru kéž nám dopřeje a daruje ze své veliké lásky Bůh Otec i Syn i Duch svatý!

Pro přiblížení Husova myšlení dovoluji si připojit jeho **Menší výklad na Víru**¹⁷ (Apoštolské vyznání), který tvoří jednu kapitolu jeho výkladu:

„Věřím v Bůh neb věřím v Boha Otce všemohoucího tak, že Bůh Otec jest všemohoucí, tak, že stvořil nebe i zemi, a tak všechny věci nebeské i zemské. I v Jezu Krista Syna jeho jediného, Pána našeho, to jest: věřím, že Ježíš Kristus jest jediný Syn Boží a Pán náš, neb jest pravý Bůh a pravý člověk; jenž počat jest, neb jenž

¹² VV kap. VI. Co jest věřiti

¹³ Cit. VV kap. VIII., vydání s. 24

¹⁴ Cit. VV VII. Vydání str. 21-22 „Věřím v Bůh“ znamenitě ukazuje, že toliko v Trojici má být věreno; ale artikuly, to jest jiné články, že nejsou božství, máme věřiti, ale ne v ně věřiti.“

¹⁵ VV kap. VIII.

¹⁶ Cit. VV kap. VIII.; vydání str. 24

¹⁷ VV kap. XXVI., citováno dle vydání s. 65-67

se počal z Ducha Svatého, neb Duchem Svatým, to jest: věřím, že počat jest mocí Ducha Svatého pro lásku věčnou, kterouž má k člověku, kterážto láska zvláště přísluší Svatému Duchu, k dokonání člověčenství Ježíše Krista. Narodil se z Marie Panny, rozuměj časně jakožto člověk, nejprve se počav v životě, a byv plný člověk po slovech Panny Marie, když řekla andělu: „Staň mi se podle slova tvého.“ Trpěl pod Pontským Pilátem, bydliv v nouzi a v strasti více než dvatřicet let; potom ukřižován, a tak bolestí velikou podle těla a smrtí ohavnou umřel, a byl mrtev do třetího dne, neb duše jeho byla kromě těla po smrti; pohřben byl podle těla, jež ani nehnulo ani nesmrdělo netoliko pro masť, jíž bylo pomazáno, ale že bylo tak od svaté Trojice usouzeno. Pak v ten čas, než z mrtvých vstal, sstoupil do pekel duší svou a své vyvolené z moci d'ábelské mocně vyňal, a kdež ráčil, tu jim přibýtek blažený dal. Pak třetí den z mrtvých vstal, duši v tělo navrátiv, tak že prvý den v šest hodin od pohřbu až do půlnoci ležel, druhý den, svatou sobotu celou a třetí den vstal, ležev šest hodin, a tak šest a třidceti hodin jednak v hrobu ležel; ale tu pomni, abys počítal den přirozený, jenž čítá hodin čtyřiaadvacet. Potom po čtyřiceti dnech, ukázav se často učedníkům, a učiv je a trestav z nevěry, vstoupil v nebe neb na nebesa tělesně, i sedí na pravici Boha Otce, to jest, nade všechna jiná stvoření blahoslaví se v nejlepších darech Božích. Protož nedomnívej se, že by Otec měl pravici tělesnou; neb Otec ani Duch Svatý nemá způsob tělesný, poněvadž jedině Syn se vtělil, kteroužto tělesností, menší jest vši Trojice svaté. Potom odtud přijde tělesně v den soudný, aby soudil živé, to jest svaté k věčnému životu, i mrtvé, to jest zlořečené k věčnému zatracení; neb odtud přijde soudit živých, to jest těch, jež nyní jsou živi, i mrtvých, to jest těch, jež již zemřeli.

Pak dále: věřím v Ducha Svatého tak, že věřím, že Duch Svatý jest třetí osoba, rovná Otci i Synu úplně. A to pomni, žeť Víra tato praví, aby věřil v Boha Otce, i v Syna, i v Ducha Svatého, ale nepraví, aby věřil v početí Kristovo, neb v umučení, ale že máš věriti, že Otec stvořil nebe i zemi, a že Syn Boží vtě-

lil se; a tak věř ty kusy, ale ne v ty. Církev svatou obecnou: věř, že jest jedna Církev svatá obecná, to jest jeden sbor neb shluk všech vyvolených, a že ten sbor jest choť Kristova, kterouž z věčné lásky Trojice svatá Kristu oddala. Svatých obcování, to jest obecné požívání pomoci a lásky tak, že všichni svatí, jež zde putují k věčnému blahoslavenství, mají všichni spolu všechny skutky dobré, i s oněmi v nebesích, i s těmi, jež jsou v očistci, tak že svatí nebeští pomáhají zdejšími i tito sobě vespolek, i oněm v předpekli, a všichni se spolu milují. Odpuštění hříchův: věř, že mocí zasloužení Kristova té Církví svaté konečně budou hříchy odpuštěny a že svatým, jež jsou v nebeském království, již jsou všechny odpuštěny. Těla vzkříšení: věř, že všichni, kteříž ještě z mrtvých nevstali, vstanou a vezmou odplatu, každý podle svého zasloužení. A věčný život: věřiž, že všichni svatí věčně budou živi v blahoslavenství s Trojicí svatou a s anděly svatými v radosti nesmírné.

Nemůže-li prostý člověk jiných problémů a těžkostí postihnouti, měj na těchto člancích dosti, uvědomuje si, že se bez víry nelze Bohu líbiti, ani lze bez nevěry hřešiti, a že musí každý člověk býti buď spasen neb zatracen; protož musí každý člověk býti buď žákem Božím aneb d'áblovým. A ten jest žák Boží, kterýž slyší slovo Boží a skutkem plní; a ten jest žák d'áblův, kterýž neslyší slova Božího, pak-li slyší, ale skutkem neplní a tak nevěří.

A o tom jest řečeno na počátce, a bude řečeno v knížkách o Božím přikázání, že Víra, kterouž na mši zpívají, již složili na obecném sněmu v městě, jež slove Nicea, na kterémžto sněmu svatý Mikuláš byl; a všech duchovních otcův bylo třistaosmnáct, jejichž složení věříme jako svatému čtení, neb každý článek má založení v Písmě.“

Petr Šandera
farář v Kuřimi

Anketa

Mistr Jan

Z hlubiny našich dějin k nám promlouvají, když je chceme slyšet, osobnosti naprosto velkolepé. Až nás mrazí, když se pokoušíme představit si je v jejich lidském rozměru. Třeba takový Karel IV. Panovník úžasného rozhledu, vzdělanosti, jasnozřivého ducha, energie a hluboké zbožnosti. Ale byl to člověk středověku; v mládí schopný pustit se do pokoření protivníků silou, posílit svou moc s využitím vlastní fyzické nadřazenosti, a potom později – v období grandiózního budování hlavního města a státu – naplno uplatnit středověkou astrologickou mystiku.

Mistr Jan je nám, obyčejným lidem, nejen bližší svým neurozeným původem, ale je jakýmsi podivuhodným způsobem moderní! Ta jiskra Boží, kterou byl nadán, mu dokázala posvítit na všechno, co bylo v nepořádku, od triviálních maličkostí až po způsob naplňování Evangelia. Jeho pevné a důsledné uvažování mu přitom ukazovalo cesty. Nebyl typem světce, kterému vkládá slova do úst svaté vytržení, typem horlivého blouznivce, který kráčí za svou vidinou přímou čarou, třeba až na popraviště. A také, ač vysokoškolský učitel, nekládal všechnu energii do latinských traktátů a učených disputací, ale dokázal jako kněz mluvit k lidu jeho srozumitelným, pádným a jadrným jazykem. Neboť toto působení byla jedna z důležitých součástí jeho usilování o zlepšení světa a o nápravu všeobecně pokleslé mravnosti.

Tehdejší učenci museli být bilingvní. Kromě mateřského jazyka nutně kultivovali své latinské vyjadřování, a u mnoha z nich ten elegantní, košatý a vpravdě mezinárodní jazyk knih postupně i převládl. Ne tak u Husa. A protože se česky nejen obracel k věřícím z kazatelny, ale hojně také psal, zjistil, že rovněž zde je co

napravovat. Jeho reforma pravopisu předstihla svou dobu podobně, jako ji předstihly jeho myšlenky. Ústavu pro jazyk český se nepodařila za celou historii žádná inovace tak dobře, jako národnímu velikánovi, který geniálně zjednodušil pravopis. To samozřejmě nebyla náplň práce, ale jenom její racionalizace.

Nicméně nám ukazuje Mistra Jana jako člověka praxe, který myšlenky nejen formuloval, ale také účinně šířil. A víme z pramenů, že se snažil mírnit své až příliš nadšené stoupence ve snaze prosadit aspoň ty nejdůležitější, nikoli nejradikálnější požadavky. Byl si jist, že činí zadost Písmu, jen a jen jemu, když poukazuje na nepravosti a dobové nánosy, a proto musí nakonec přesvědčit své protivníky. S tímto přesvědčením se vypravil do Kostnice, ač varován přáteli. Ale tušíme, že by byl cestu neodvolal, stejně jako neodvolal své učení, kdyby byl věděl, jak všechno dopadne.

Všechny národy mají své mučedníky, a bohužel jich dodnes stále přibývá... Ale nikdo z těch našich nedosáhl velikosti Jana Husa, který se nevrhl ve svatém nadšení do frontové linie, ale svou mučednickou smrt přijal jako vyústění svého spravedlivého usilování o lepší svět v pravdě Boží.

Pavla Váňová

Anketa

Čím mě přitahuje postava Mistra Jana Husa

Především tím, že svůj život podřídil pravdě, která byla zjevena ba zosobněna v Pánu Ježíši Kristu. Všechno, co Hus dělal i říkal, s čím souhlasil i odmítal, zkrátka všechno, čím žil, bylo vydáním svědectví o Boží pravdě, kterou přijal. Dokonce šel tak daleko, že byl hotov za tuto pravdu obětovat i svůj život. Mohl se vyhnout hranici, stačilo jen jediné slovo: odvolávám. Tím však, že tváří v tvář planoucí hranici neodvolal a z poznané pravdy nic neslevil, vydal o Kristu pravdivé svědectví. Tak se stal vzorem i příkladem pro mě i pro mnoho dalších.

Proto se někdy musím ptát sám sebe, zda-li i já mám podobný zápal pro pravdu zjevenou v Ježíši Kristu jako mistr Jan, k jehož odkazu se hlásím. Zda-li skutečně mám otevřené uši a srdce k jeho známému „Sedmeru pravdy“: **„Protož, věrný křesťane, hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti.“**

A poněvadž tu jde o pravdu, jež se stala v Ježíši Kristu, a která se zmocňuje nás, tak si do onoho „sedmera“ namísto slova pravda občas dosazují slovo **Kristus** a říkám si: **Protož, věrný křesťane, hledej Krista, slyš Krista, uč se od Krista, miluj Krista, zvěstuj Krista, drž se Krista a boj s Kristem svůj boj víry až do smrti. Tak staň se!**

Lubomír Pliska
farář v Kvasicích

Anketa

Čím je pro mě Mistr Jan Hus

- 1) Především člověkem živé víry. Na své duchovní cestě spojené s hlubokým vzděláním neustrnul ve scholastické teologii a jejích teoretických rozbořech, jak bylo módou v universitních kruzích, kde byl vyučujícím magistrem. Nechával se ovlivnit různými myšlenkami (českých předchůdců a kritiků tehdejší církve či Jana Viklefa), ale hlavně Božím slovem z Písma. Z hluboké zbožnosti se pak formují jeho pevné postoje k životu církve. Možná řečeno dnešním slovníkem bychom ho mohli označit za charismatika, muže obdařeného dary poznání, rozlišování a prorockého slova (*1. Korintským 12*).
- 2) Příkladem kazatelského zápalu a živého, přesvědčivého výkladu. Nedával přednost šlechtickým a akademickým kruhům, je známá jeho snaha oslovit i ty nejprostší české venkovany (k tomu cíli provedl úpravu českého jazyka). V Praze v lidové Betlémské kapli, v době vyhnanství na venkově jsou proslulá vesnická kázání pod širým nebem.
- 3) Vzorem „pokorného rebelanta“. Tehdejší církev velmi potřebovala reformy a volání po nich se ozývá z úst mnohých předchůdců i současníků. Hus sám je pokorný v tom, že se odsudkům církevní instituce nebrání zpupně, uraženě. Vždy žádá poučení, nejlépe z Písem. Klatbu a vyhnání z Prahy přijímá pokorně s ohledem na své spoluobčany. Přesto dále káže, píše a v kritice špatností v církvi zůstává pevný. Před koncilem žádá poučení, ale nepřijímá odvolání tzv. bludů (stejně by ho už nepustili a zemřel by zapomenutý v kobce).
- 4) Mužem jednoty víry a postojů vedoucí k odvaze vzdorovat nepřátelství a dlouholetému pronásledování. Tato pevnost by se možná našim dnešním relativistickým myšlenkovým pochodům mohla zdát až hloupá, netaktická. Středověkému rytíři víry nikoli. Poznaná pravda (Boží) se může stát hodnotou nejvyšší a vést až k oběti.

Málo čteme Husova díla nebo alespoň knihy o něm. Máme co dohánět.

František Tichý
farář v Jihlavě

Hledejme poklady!

Nestává se mi příliš často, abych přišel na bohoslužbu ve velkém předstihu před začátkem, zalistoval Zpěvníkem, našel písně, které se budou zpívat a měl ještě trochu času přečíst kousek z textu Víra našich sborů. Inu, většinou dorazím na bohoslužby na čas, s dětmi, a veškerá činnost se potom věnuje dvěma protichůdným věcem: aby děti vydržely

³¹Vy však hledejte jeho království a to ostatní vám bude přidáno. ³²Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. ³³Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpateľný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí. ³⁴Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. ³⁵Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří.

L 12,31-35

ve sboru po celou bohoslužbu a aby „zase tolik“ nerušili ostatní bratry a sestry. Je to velmi důležité, ukazovat a předávat, ale je neméně důležité i čerpat. Proto rád, byť po kouskách, čtu ten vytříbený text tak vhodně vložený do Zpěvníku.

Text mi připomíná situaci rané křesťanské církve, kdy představitelé církevních obcí - jistě velmi strastiplně - cestovali přes celý kontinent, aby se shromáždili, diskutovali a našli nejlepší vyjádření své víry. Představuji si, že i text Víra našich sborů vznikl podobnou cestou, byť v měřítku více regionálním a v podstatně mladší době. Stejně

jako v případě církevních sněmů čas ukázal, že to mělo svůj velký význam. Ve Víře našich sborů najdeme mnoho pokladů. Jedním z mnoha může být, že „naše církev je prostá předsudků proti vědeckému poznání“.

Vzpomenu-li si na studentské časy, nevybaví se mi jen poněkud „snadné období života“, kdy se mé starosti soustředily pouze na studijní výsledky, ale také na období, kdy moje touha porozumět lidem a řádu světa byla velmi silná, zároveň však naprosto přirozená. Chtěl jsem všemu, co jsem okolo sebe viděl, rozumět. O svém porozumění světu jsem chtěl zase diskutovat, abych si ověřil jeho pravdivost a hloubku. Předsudky, o kterých se mluví v textu ve Zpěvníku, jsem v podstatě asi žádné neměl; mládí bývá velmi otevřené téměř všemu. Předsudky přibývaly spíše až s nepřekonanými negativními životními zkušenostmi.

Takový poklad zřejmě tedy nemusí být pro každého a v každé době pokladem. Možná by bylo lepší říci, že poklad pokladem být ne-

přestává, spíše si my sami neuvědomujeme v daný okamžik jeho hodnotu. Myslím, že se to může snadno stát zvláště tehdy, když očekáváme, že nalezneme ten pravý, pohádkový poklad, který vyřeší všechny naše problémy, jejichž řešení se zdá být nad naše síly, a jehož vlastnictví nás zbaví úsilí, které bychom jinak museli vynakládat. Takový poklad nehledám. Nehledám ho proto, protože s takovým pokladem bych se stal tučnou ovcí, která si o sobě myslí, že je silná a nic ji neohrožuje. Takovou ovečku ale všechny ostatní nakonec předběhnou.

Ze vzpomínaného studenstkého období si pamatuji další poklad, který jsem vlastnil a jehož nalézání je pro mne stále obtížnější a obtížnější. Bylo to nadšení. Tehdy jsem si ještě neuvědomoval jeho hodnotu a bylo mi pouze prostředkem k nalézání energie pro aktivity, které bych dnes už možná považoval za bláhové. Ale svou nepopiratelnou hodnotu má.

Nadšení je zapotřebí k tomu, abychom se vůbec mohli vydat k cestě za pokladem. Je možná mnoho těch, kteří na cestu za pokladem vyrazí, ale těch, jejichž nadšení se promění ve vytrvalost, se kterou poklad skutečně nakonec najdou, je jen pár. Když pak naleznou pravou hodnotu toho, co hledali, nikdy je nenapadne, že by snad takový poklad lehkovážně zahodili. A abychom rozpoznávali to, jak se říká, staré, dobré a osvědčené, nezbyvá nám než se na cestu za pokladem neustále vypravovat.

Ztracenou vypátrám, zaběhlou přivedu zpět, polámanou ovážu a nemocnou posílím, kdežto tučnou a silnou zahladím.

Ez 34,16a

Notná dávka nadšení je ovšem nutná i k tomu, abychom vytvořili něco nového. Zdá se, že samotný nápad nestačí. Je třeba přesvědčit všechny okolo sebe, že ten nápad, ta nová věc, dostane své Boží požehnání. Rozumím, nadšení není nejdůležitější věc, ale pro nás, lidské bytosti, je velmi přesvědčivé a strhující.

Mnozí první budou poslední a poslední první.

Mt 19,30

Abychom společně udrželi oheň, okolo kterého stojíme, je zapotřebí obojího. V centru plamene musí být něco, co už hoří a kvůli čemu se vyplatí se od ohně nevzdalovat, třeba jen proto, že si budeme myslet, že jiný oheň by pro nás hořel stejně dobře. V centru plamene jsou ty schované poklady. Oheň ale zhasne a poklady ztratíme, když nebudeme umět do ohně přiložit novou větev. Modleme se za to, aby se nám to dařilo.

Michal Hvězda

Pro děti a jejich rodiče

POPLETENÝ TEXT O VÁNOCÍCH

Honzík měl za úkol napsat do slohu vyprávění na téma Vánoce. Snažil se, aby na nic nezapomněl. Náboženství uměl dobře, ale s pravopisem měl potíže, a tak v textu nadělal chyby. Když je všechny najdeš a opravíš, pak ze správně opravených písmen po řádcích sestavíš tajenku.

*Jak se plavily brnění Vánoce
 Za vpádny císaře Augusta vyšlo zařízení,
 že všichni obyvatelé Římské říše, jsou povinni
 se zapravit vo městě, odkud dochází jejich ro-
 dina. Josef s manželkou Marií putovali na oplu
 do Belléma. Byli však nemile překvapeni,
 protože v Bellémě nenašli žádný nocleh.
 Odešli se tedy ze město, až posílili prádnímu
 chlévě. Tam se Ježíšek narodil. Maria ho uložila
 do selsí a zavinula plenkami. Vonku byli
 pastýři u svých psád. Přišel k nim anděl
 a pramal: Nebojte se, narodil se vám Spasitel!
 Andělé také zpívali: Sláva na výsostech Bohu
 a na zemi pokoj lidem dobré vůle! Pastýři
 nemeškali a šli se malému Ježíšovi poklopit.
 Potom všem lidem brzo novinu vyprávěli.*

Tajenka:

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	,
□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	!						



KDO PŘIŠEL K JEŽÍŠOVI?

Když se malý Ježíš narodil, přišlo se mu poklonit mnoho lidí. Nejdříve to byli chudí pastýři, kteří pásli svá stáda blízko Betléma. Písmo svaté však píše také o dalších hostech. Vybarvi políčka podle značek a objevíš, kteří lidé se ještě přišli Ježíšovi poklonit a jak k němu našli cestu.



○ žlutá
+ modrá

– oranžová
△ hnědá

| zelená
● červená

Rozhovor s Hanou Tonzarovou

Příští rok je jubilejním rokem, šestistým od upálení Mistra Jana Husa. Jak vy osobně tento rok vnímáte?

Rok 2015, který Církev československá husitská společně s Českobratrskou církví evangelickou vyhlásila podobně jako město Kostnice rokem Mistra Jana Husa, vnímám jako milník a současně jako šanci pro další směřování církve i společnosti. Je příležitostí k odvaze i pro každého jednotlivce, nebát se v současném světě jít cestou pravdy a lásky napříč všem snahám o to, aby člověk lhostejně přivíral oči a splynul s davem. Na příkladu životního zápasu Mistra Jana Husa je zřetelné, jak jednatel, rozhodne-li se k milování a obraně poznané živé pravdy, kterou Hus poznal v Kristu, může pohnout nejen svou současností, ale celými dějinami. V této inspiraci pak může každý z nás, kdo se rozhodl jít cestou za Kristem a s Kristem, jako M. J. Hus, což se promítne do všech sfér našeho života v rodině, mezi přáteli, v církvi i ve společnosti, přispět k ozdravení v duchovním slova smyslu, které se projeví viditelně ve zlepšení vztahů, pravdivosti směřování jednotlivce i církve i vyšším společenském étosu. Neznamená to však, jak vidíme opět na Husově zápasu, že nebudeme muset přitom překonávat žádné překážky. Vnímám proto znovu otevírání Husových textů a nové promýšlení otázek nad jeho životem současně i jako posilu pro schopnost zachování vlastní integrity určené Božím zákonem. Husovo výročí je pro nás šancí, kterou bychom neměli promarnit, ale naopak načerpat sílu a nové odhodlání naplňovat Husovo Sedmero o pravdě.

Co osobně je pro vás v odkazu Mistra Jana Husa nejdůležitější?

Kromě výše zmíněného Sedmera o pravdě je pro mě motivující i známý Husův výrok: „Prosím, abyste se milovali, násilím

dobrých tlačiti nedali a pravdy každému přáli“, který jsme jako Komise pro 600. výročí Mistra Jana Husa zvolili v r. 2012 jako logo Husovského trienía a provází nás i ve formě z tohoto výroku odvozených hesel, vždy jednoho pro každý rok trienía: soudržnost, spravedlnost, pravda. Vstupujeme tedy do roku 2015 s heslem: Pravda. Nejedná se o pravdu, o které by si člověk mohl myslet, že ji má, že ji vlastní. Naopak, je to Pravda, která vlastní jeho, pokoří-li se před ní, a kterou člověk nemůže odvolat, aniž by zradil nejen sebe, ale i Boha. Takové pojetí pravdy vede člověka k ochotě naslouchat a dokázat přijmout i jiný názor, k odvaze bránit slabé před nespravedlnostmi, a k lásce, která vede k soudržnosti a pokoji. Tím se Husův odkaz jistě nevyčerpává, je neuvěřitelné, kolik aktuálního nalézáme i dnes v jeho životě a díle, vřele doporučuji, abychom se jím v roce 2015 více než kdy jindy zabývali. Jak je zřejmé mimo jiné i z projektu Studenti čtou Husa, který doprovází přední historici, duchovní a učitelé svými vstupními přednáškami a průvodcovstvím texty Mistra Jana Husa, a dokážou otevřít posluchačům dveře k jejich porozumění, je stále co objevovat i v kontextu současnosti.

Můžete stručně sdělit hlavní akce, které naše církev připravuje?

Ve snaze zažehnout jiskru zájmu o Mistra Jana Husa a jeho živý odkaz v církvi, ale pokud možno i v celé společnosti, připravujeme společně s komisí ČCE pro církevní výročí 5. až 6. 7. 2015 v Praze Husovské slavnosti 2015 jako vyvrcholení celého Roku Mistra Jana Husa 2015, v rámci něhož se uskuteční celá řada akcí věnovaných Mistru Janu Husovi organizovaných na úrovni náboženských obcí, diecézí i celku církve, často ve spolupráci s dalšími církvemi, institucemi, ve spolupráci s městy, popř. kraji. Za všechny bych zmínila Kulturní radou CČSH tradičně pořádané setkání k výročí T. G. Masaryka, které proběhne 5. března pod záštitou předsedy Poslanecké sněmovny PČR pana Hamáčka a hlavní řečník, prof. Zdeněk David (jehož můžete znát i z jeho publikace

Nalezení střední cesty), přiletí z USA a pohovoří na téma Masaryk a česká reformace. Husovské slavnosti 2015 pak budou probíhat v Praze 5. a 6. července na několika místech s několikerým zacílením. Ještě před slavnostním zahájením 5. 7. v 18:00 na Staroměstském náměstí bude v Betlémské kapli probíhat duchovně hudební odpoledne, kde nebude chybět čtení Husových textů a textů o Husovi, doplňované hudebními vystoupeními několika souborů a interpretů. Slavnostní otevření dne 6. 7. v 10:00 na Staroměstském náměstí předznamená celodenní program, kde každou celou hodinu bude čten krátký Husův text, na který naváže moderovaný rozhovor s osobnostmi, kteří se studiem Husových textů zabývají - účast přislíbili profesoři Fr. Šmahel, P. Čornej, J. B. Lášek, Dr. Mahler a další, s nimiž pak bude možné dále diskutovat v chrámu sv. Mikuláše během poutnického programu, herci pak budou číst další Husovy texty v kostele sv. Martina ve zdi. Čtení a rozhovory doplní multižánrový hudební program – od trubačů, Strakonických dudáků, armádní hudby, orchestrů, přes chorály v podání pěveckých sborů, spirituály české i anglické až po interprety populární hudby a závěrečné muzikálové oratorium Mistr Jan Hus od R. Pachmana, který pro r. 2015 připravil jeho obnovenou verzi, co se týče užití moderní techniky. Texty oratoria však nezměněně stojí na textech M. J. Husa i jeho písních a děj vystihuje Husův zápas, který na hranici kostnické neskončil, jak je zřejmé i ze závěru oratoria. I proto doporučila Komise ČČSH pro 600. výročí uvedení oratoria, byť i v menší verzi, v rámci Roku Mistra Jana Husa 2015 na různých místech nejen v ČR. Současně podpořila i dva literárně hudební programy, Alfréda Strejčka a Štěpána Raka a instrumentálně vokálního sdružení Chairé (s hosty) pod vedením Josefa Krčka, kteří připravili pásma k poctě M. J. Husa. Budeme rádi, když se podaří uspořádat prostřednictvím náboženských obcí a diecézí právě jejich představení. Kromě celodenního programu na Staroměstském náměstí bude probíhat 6. 7. i celodenní program pro rodiny s dětmi na Ovocném trhu formou her v husitském ležení a v kostelích kolem Staro-

městského náměstí poutnický program pod názvem „V kole po kostelech s mistrem Janem Husem“. V Betlémské kapli se uskuteční 6. července i tradiční bohoslužba k 600. výročí M. J. Husa v přímém televizním a rozhlasovém přenosu. Organizujeme také Pouť Kostnice – Praha 2015, na niž se mohou hlásit členové církve, rodinní příslušníci, přátelé i sympatizanti prostřednictvím formulářů zaslaných do náboženských obcí, či vložených ke stažení na stránkách www.hus2015.cz, které jsme loni k 600. výročí M. J. H. spustili a nyní se připravuje i jejich anglická a německá verze. Počínaje otevřením Roku Mistra Jana Husa 2015 v tomto adventu chceme na stránkách zveřejňovat i všechny akce, které budou uspořádány k výročí M. J. Husa, prosím proto všechny o spolupráci ve smyslu zasílání podkladů - termínů, pozvánek i fotografií z akcí, které rádi na stránkách uveřejníme.

Můžete nám říci něco o spolupráci s ostatními církvemi při přípravě těchto akcí?

Právě před rokem jsme uzavřeli s Českobratrskou církví evangelickou Dohodu o spolupráci k 600. výročí Mistra Jana Husa. Setkáváme se tak k přípravám nejen v rámci jednotlivých církví, ale máme i společná zasedání, založili jsme i spolek Husovské slavnosti 2015, jejichž program (výše nastíněný) připravujeme společně a současně též pod záštitou Ekumenické rady církví v ČR a dále záštitami předsedy Poslanecké sněmovny PČR, předsedy Senátu PČR, premiéra ČR, ministra kultury, ministra školství, primátora hl. m. Praha, starosty Prahy 1 a rektora ČVUT. Dohoda mluví o spolupráci nejen na úrovni celků církve, ale i spolupráci na úrovni diecézí a seniorátů, sborů a náboženských obcí CČSH a ČCE ve spolupráci s dalšími církvemi a institucemi. Vyžíváme proto všechny, aby se pokusili akce k 600. výročí M. J. H. v této spolupráci konat, či alespoň koordinovat. Neznamená to však, že bychom nemohli jednat i samostatně. To se děje především v rovině publikační. Již v roce 2012, na zahájení Husovského trie-

nia, jsme jako CČSH vydali publikaci *Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství dnešku*, i na ní se ale autorsky podílela široká ekumena. Bratr patriarcha vydal v tomto roce Seznámení s mistrem Janem Husem, sestra Jana Krajčířiková vydala knihu pro děti pod názvem *Dopisy z Kostnice s ilustracemi sestry Jany Wienerové*, která připravuje i vydání omalovánek pro děti. V přípravě k vydání je komiks od Aleše Mrázka, autora komiksu o Cyrilovi a Metodějovi. Formou samostatné brožury vyjde i Slavnostní prohlášení k 600. výročí Mistra Jana Husa přijaté na VIII. sněmu CČSH. Rovněž Českobratrská evangelická církev se věnuje publikační činnosti s ohledem na Husovo výročí. Připravují vydání knihy pro mládež a další. Ve spolupráci připravujeme také vydání medailí k 600. výročí M. J. Husa a dalších předmětů. Asi není již tajemstvím, že Česká národní banka, s níž jsme též v kontaktu, vydá k 600. výročí M. J. Husa zlatou minci. Její emise proběhne 6. 7. v Kostnici, téhož dne večer by měla být představena i v rámci programu v Praze. S Kostnicí jako i se Společenstvím měst s husitskou tradicí a minulostí máme rovněž uzavřená memoranda o spolupráci. První realizovanou spolupráci jsme uskutečnili s knihovnou v Prachaticích, která připravila výstavu o Mistru Jan Husovi pro děti formou velkých obrázků s textem od ilustrátorky Zdeňky Študlarové, na níž jsme participovali a která bude putovat po knihovnách v ČR. Jistě je možno poté v daném místě se nejen účastnit, ale i se aktivně zapojit formou, kterou daná náboženská obec a diecéze uzná za vhodnou. Jsme rádi, že se tak daří v rámci 600. výročí M. J. Husa spolupracovat nejen s církvemi, ale i samosprávnými orgány a dalšími institucemi, které i sami připravují mnohé programy, výstavy atp.

Chcete na závěr něco vzkázat našim čtenářům?

Chtěla bych popřát všem, abychom naplnili Rok Mistra Jana Husa 2015 jak ve vztahu k sobě samým, tak v církvi, i ve vztahu ke společnosti jeho skutečně živým odkazem. K tomu může přispět každý z nás měrou, která nám byla dána. A pozvěme k němu také

všechny kolem nás. Účastněme se a spoluorganizujme bohoslužby a další shromáždění k 600. výročí M. J. Husa, zvěme na ně, sejděme se na Pouti Kostnice - Praha 2015, která vyvrcholí Husovskými slavnostmi 5. a 6. července v Praze, účastněme se konferencí, které se připravují, čtěme nové publikace o M. J. H. a diskutujme o nich s přáteli, promýšlejme znovu či poprvé myšlenky i přímo z Husova díla. Vždyť odkaz Mistra Jana Husa nás může povzbudit a nasměrovat k odpovědnému, láskyplnému životu v pravdě, která činí člověka svobodným ve smyslu textu listu Galatským (5, 13): *„Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.“*

Děkuji za rozhovor

Miroslav Kubíček

Otevření opraveného sboru Jana Želivského (bývalé synagogy) v Humpolci

Dne 20. září 2014 jsme mohli po dlouhých opravách konečně otevřít za přítomnosti bratra patriarchy Tomáše Butty a brněnského biskupa Juraje Jordána Dovaly hlavní bohoslužebnou síň našeho sboru v Humpolci. Stávající opravy trvají od roku



2008, kdy se podařilo poprvé získat dotace od města, kraje Vysočina a ministerstva kultury. Od té doby se daří každým rokem opravit část budovy, nejdříve exteriér a v posledních letech došlo i na interiér. Náš sbor, původně synagoga židovské obce, byl vystavěn v letech 1760 až 1762. Synagoga byla zasvěcena 12. 9. 1762 za předsedy židovské obce Isáka Marka Falga. V průběhu let se synagoga mnohokrát opravovala a i její vnitřní výzdoba se měnila. Po okupaci byla synagoga v rámci perzekuce židovských obyvatel protektorátu 5. 10. 1941 úředně zapečetěna. Během války, a zejména po ní, byla budova značně zdevastována a uvažovalo se dokonce o jejím zbourání. Naštěstí, zejména zásluhou faráře Josefa Šoustara, byla v roce 1951 synagoga koupena od židovské obce v Kolíně a deset let se opravovala pro potřeby naší církve. Naše bohoslužby se konaly až do roku 1961 v propůjčeném tolerančním evangelickém kostelíku. V tom roce pak byl náš opravený sbor slavnostně otevřen za účasti mnoha věřících a brněnského biskupa Václava Janoty. Budova však byla opravena ne zcela odborně, po letech se projevila především vlhkost a proto v letech 1987 až 1989 byla za působení farářky D. Krchňákové provedena generální oprava, při které byly odkryty fragmenty původní výzdoby bohoslužebné

síně. Od té doby nese náš sbor název „Jana Želivského“. Po dalších dvaceti letech se opět začaly projevovat problémy s vlhkostí a tak začala současná etapa oprav. Nejdříve za působení faráře Jana Hála a po jeho skonu koncem roku 2012 za faráře Františka Tichého. Při ní jsou odborně restaurovány nápisy a výzdoba v interiéru. Hlavní část oprav je již skončena tak jsme mohli přistoupit k otevření sboru; po letech se bohoslužby opět konají v důstojném prostředí. Sbor jsme otevřeli za krásného počasí při účasti představitelů církve i města a mnoha našich příslušníků i ze sousedních náboženských obcí. Poté následoval koncert židovských písní. Celý program se vydařil, měli jsme radost z krásné atmosféry. Pro dokončení oprav zbývá ještě restaurovat výzdobu na stěnách hlavní síně a na ženské galerii a zejména pak dokončit opravy a pronájem sborového bytu. Doufáme, že tyto práce se nám podaří za finanční spoluúčasti města, kraje i státu v příštích letech realizovat a náš sbor bude navštěvován nejen věřícími na bohoslužbách, ale i širší veřejností při kulturních a společenských akcích. Hlavně pak věříme, že si do krásného prostředí najde cestu více našich spoluobčanů k oslavě našeho Pána Ježíše Krista.

Josef Zmek



Bohoslužba církve v médiích a setkání čtenářů Českého zápasu

V brněnském středisku na Lipové proběhly na přelomu října a listopadu seminář „Bohoslužba církve v médiích“ a „Setkání autorů a čtenářů Českého zápasu“. Akci doplnily literární kompozice Stanislava Kubína a Benjamina Mlýnka o A. de Saint Exupérym „Kde i smrt je čistá“ a autorské čtení z nové knihy b. biskupa Juraje J. Dovaly „Pankáč v kostele“. Zajímavý seminář o přenosu bohoslužeb v rozhlase připravil b. farář Zdeněk Kovalčík s redaktorkou Českého rozhlasu Petrou Petříčkovou. Zazněly ukázky zdařilých i méně zdařilých kázání i hudební produkce, která se z našich sborů v minulých letech linula éterem. Je škoda, že si, byť v předdušičkovém čase, na tento inspirativní seminář i další akce na Lipové nenašlo cestu více duchovních a členů naší církve.

Václav Drašnar

Koncertu za pronásledované křesťany se zúčastnily stovky lidí

Ekumenická bohoslužba doprovodila ve čtvrtek 6. listopadu akci na Moravském náměstí v Brně, kterou pořadatelé z iniciativy Svoboda pro křesťany uspořádali, aby upozornili na nedodržování náboženské svobody ve světě. Lidé si mohli poslechnout vystoupení několika kapel nebo svědectví Syřana, který v současné době

žije v České republice. Více než 200 lidí také připojilo svůj podpis pod výzvu adresovanou politickým představitelům České republiky i Evropské unie. „Já jsem tudy procházela, a protože jsem slyšela písničky, na chvíli jsem se zastavila. Z té chvíle už je asi hodina,“ uvedla jedna z účastnic akce.

Na koncertě za pronásledované křesťany na Moravském náměstí se alespoň na chvíli zastavily stovky lidí. „Čekala jsem na zástávce na děti a slyšela jsem křesťanskou hudbu. Zaujalo mě také, jak mluví pán z Iráku, proto poslouchám,“ uvedla jedna z přihlížejících. Na koncertu vystoupila Hana Ulrychová a skupiny Dej nám akord, Ti Druzí a Brno Gospel Choir. S problematikou nedodržování náboženské svobody ve světě přítomné seznámili zástupci Křesťanské mezinárodní solidarity, zaznělo i svědectví Syřana žijícího aktuálně v České republice. Útlak takzvaného Islámského státu v části Sýrie a Iráku jednoznačně odsoudili jako barbarství zástupci muslimské obce. „To, co se děje na Blízkém východě, je neuvěřitelné. Velmi málo slyším, že by o tom mluvili politici a adekvátním způsobem na to reagovali. Věřím, že modlitby mají velkou moc, takže i proto jsem tady,“ uvedla další z účastnic čtvrtletního koncertu.

Více než dvě stě lidí na akci navíc připojilo svůj podpis pod související výzvu, kterou pořadatelé adresují politickým představitelům České republiky i Evropské unie. Vyzývají v ní ke konkrétním krokům, které by dopomohly zastavit páchání bezpráví, povzbuzují také k tomu, aby apel na dodržování lidských práv ve světě, zejména svobody náboženského přesvědčení, byl kladen nad ekonomické zájmy země. Výzva je i nadále přístupná on-line na webovém portálu www.petice24.com/svoboda_pro_krestany.

Mariana Ambrožová

Jak vznikla Betanie?

K desátému výročí otevření Domu důstojného stáří v Brně-Maloměřicích, asi nejviditelnějšího výsledku práce občanského sdružení Betanie, které, ač formálně samostatnou organizací, je od počátku úzce svázáno s rozvojem diakonických aktivit brněnské diecéze ČČSH po roce 1989, vydalo diecézní Tiskové středisko útlou brožuru z pera Pavly Váňové. Tato předsedkyně správní rady Betanie stála před lety u kolébky sdružení a navíc jako renomovaná překladatelka přirozeně ovládá umění psaného slova; přesto ji očekával úkol ne docela snadný. Písemnosti dokumentující celkem nedlouhou historii Betanie jsou totiž bohužel ztraceny a také nemálo z hlavních iniciátorů zrodu a rozvoje křesťanské pomoci, jak zní podtitul sdružení, je již v Pánu zesnulých.

Pavla Váňová však tato omezení přijala jako výzvu, ponořila se do vzpomínek vlastních a svých spolupracovníků a tuto živou materii oproštěnou téměř úplně od suché řeči faktů a dat zpracovala suverénní esejistickou formou do čtivého vyprávění o lidech, kteří skoro z ničeho vystavěli úctyhodné dílo pomoci bližním.

Z toku textu se vynořují ti, kteří počátečnímu nadšení bez valných zkušeností pomohli radou, předáním vlastních znalostí, ale i finančně: zásadní tu jistě byla pomoc bavorských a saských evangelických diakonií, díky níž si v polovině 90. let Betanie vyzkoušela i charitativní pomoc při povodních. Z počátečního poměrně širokého záběru zájmů se však sdružení rychle koncentrovalo na poskytování terénních pečovatelských služeb, ze kterých brzy vyplynula potřeba stálého zařízení. Jako napínavý příběh líčí autorka peripetie, jež vedly, opět s pomocí německých přátel, k realizaci stavby a provozu Domu důstojného stáří, jehož existence se zpočátku zdála jen nedostižnou utopií. Natožpak že by k němu o něco

později přibyla ještě Villa Martha, domov pro dementní seniory, který vznikl adaptací někdejší fary v Hrušovanech u Brna.

Poslední kapitoly se věnují pracovníkům obou pečovatelských domů, jejich obyvatelům a také příbuzným: stručné a výstižné postřehy dávají čtenáři nahlédnout do zákulisí instituce, o jejíž ctihodnost se přičinili Eva Mádrová, Luděk Skála, Miloslava Skálová, Zdeněk Chládek, Vladka Burgetová, Jitka Bednářová... A ovšem Pavla Váňová, která v poctivé snaze aspoň trochu prodloužit naši paměť připravila tento zdařilý výroční spis.

Marcel Sladkowski

Pavla Váňová: **Jak vznikla Betanie - křesťanská pomoc**,
Brno 2014, 40 s.



Doporučujeme ...

Juraj Jordán Dovala – Pankáč v kostele

Nová kniha bratra biskupa J. J. Dovaly **Pankáč v kostele** je knihou podobenství a parabol, které jiskří humorem a jdou na dřev jako skalpel chirurga. Pobaví i pohladí, ale také zatřesou našimi vžitými myšlenkovými stereotypy v oblasti víry i mezilidských vztahů.



Knihu je možné zakoupit v kanceláři diecézní rady v Brně.

Jana Wienerová – Betlémské překvapení

Tiskové středisko brněnské diecéze v listopadu vydalo novou knížku pro děti – lepoprelo **Betlémské překvapení**. Vánoční příběh je zde dětem předkládán pomocí krásných a něžných obrázků jednoduchých linií, tak, jak jsme na to u autorky zvyklí i z jiných knížek.

Knížka je k dispozici v kanceláři Brněnské diecéze a stojí 50 Kč.



Pozvánky

Diecézní rada CČSH v Brně srdečně zve na slavnostní **bohoslužby k založení církve**, které se uskuteční dne **8. 1. 2015** v **Brně, Botanická 1**.

Plakátek s upřesňujícími informacemi bude zaslán do všech náboženských obcí.

* * * * *

AKT zve na pravidelná setkání, vždy **druhý pátek v měsíci**, v prostorách Setkávání ve 3. poschodí na **Joštově 7, Brno**. Začátky jsou vždy **ve 14:30 hodin**, vchod je z ulice Česká.

Podrobný rozpis setkání bude uveden ve skřínce AKT na budově Brněnské diecéze.

* * * * *

Klub důchodců Klubíčko zve na své pravidelné setkání **5. 1. 2015** v **15 hod.** na faře v **Brně, Botanická 1**. Sestra farářka Světluše Košíčková a b. Marcel Sladkowski pohovoří o historii diecézního střediska na Lipové, hlavním bodem programu bude projekce **dokumentárního filmu dr. Lud'ka Skály Dílo víry a lásky** z roku 1976 o výstavbě Lipové.



Datový plán

Leden:

- 4. 1. – bohoslužby do rozhlasu – Hradec Králové
- 9. 1. – bohoslužba k výročí CČSH, sněmovní sbírka
vikariátní konference duchovních Vysočina
- 10. 1. – zasedání Ústřední rady
- 19. 1. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 20. 1. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 24. 1. – zasedání Diecézní rady
- 28. 1. – porada vikářů

Únor:

- 5. 2. – vikariátní konference duchovních Brno
zasedání Teologického poradního sboru (13.00)
- 12. 2. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 14. 2. – zasedání Ústřední rady
- 17. 2. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 18. 2. – Popeleční středa
- 21. 2. – vzdělávání pro statutáře náboženských obcí

Březen:

- 6. až 8. 3. – duchovní cvičení pro mládež
- 12. 3. – společná vikariátní konference duchovních
- 14. 3. – zasedání Ústřední rady
- 16. až 18. 3. – duchovní cvičení pro mládež
- 21. 3. – vikariátní shromáždění Východní Morava
- 23. 3. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 28. 3. – zasedání Diecézní rady
diecezní setkání vedoucích klubů pro děti
- 29. 3. – Květná neděle

Duben:

- 2. 4. – Zelený čtvrtek
- 3. 4. – Velký pátek
- 4. 4. – Bílá sobota
- 5. 4. – Hod Boží velikonoční
(studijní sbírka Farského)
bohoslužby do rozhlasu – Praha
- 9. 4. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 11. 4. – vikariátní shromáždění Brno
- 18. 4. – zasedání Ústřední rady
- 25. 4. – diecézní shromáždění

Vinný kmen

občasník Brněnské diecéze číslo 15

Vydala Brněnská diecéze Církve československé husitské
v roce 2014

© Brněnská diecéze CČSH

Redakční rada: šéfredaktor: Marcel Sladkowski,
členové: Miroslav Kubiček, Petr Šandera, Michaela Kubičková,
Michal Hvězda, Šárka Chytilová, Pavel Pospíšil

Sazba a tisk: Tiskové středisko DR CČSH v Brně.
Fotografie neoznačené autorem pochází z archivu DR.

Určeno pro vnitřní potřebu CČSH

Webové stránky: www.ceshbrno.cz
Facebook: <https://www.facebook.com/husitebrno>

Omluva

Omlouváme se, že v tomto čísle Vinného kmene není příloha *Na každý den*. V době vydání ještě nebyly texty pro rok 2015 k dispozici. Jakmile budou texty *Na každý den* pro příští rok známe, přílohu zpracujeme a umístíme na [www stránky](http://www.ceshbrno.cz) Brněnské diecéze, kde budou k dispozici ke stažení.